

ČÁST TŘETÍ

REGULACE PROVOZOVÁNÍ DRÁHY

Úřední povolení

§ 11

(1) Provozovat dráhu může právnická nebo fyzická osoba na základě úředního povolení a jedná-li se o provozování dráhy celostátní nebo regionální, i na základě osvědčení provozovatele dráhy celostátní a regionální (dále jen „osvědčení o bezpečnosti provozovatele dráhy“), je-li zapsána v obchodním rejstříku.^{5a)}

(2) Úřední povolení a osvědčení provozovatele dráhy vydává drážní správní úřad.

^{5a)} § 3 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

K § 11

Z § 1 odst. 1 vyplývá, že zákon řeší mj. problematiku provozování dráhy a drážní dopravy (tzv. provozní část zákona o dráhách, srov. komentář k § 1 odst. 1). Provozováním dráhy myslí zákon provozování dopravní cesty, jak vyplývá z legální definice uvedené v § 2 odst. 1. Definici provozování (železniční) infrastruktury nabízí rovněž směrnice 2012/34/EU, o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru, a to konkrétně ve svém čl. 3, kde se říká, že provozovatelem infrastruktury je „*každý subjekt nebo podnik pověřený zejména zřízením, správou a udržováním železniční infrastruktury, včetně řízení dopravy a zabezpečení a signalizace [...]*“.

Problematiku provozování dráhy řeší zákon konkrétně ve své části třetí, na rozdíl od provozování drážní dopravy (tedy zajišťování přepravy osob a nákladu pomocí vozidel), která je upravena v části páté. Mezi tyto dvě části byla ještě vklíněna úprava provozování tzv. zařízení služeb, která představuje část čtvrtou (srov. komentář k § 23d a násl.). Oddělení provozování dopravy a provozování infrastruktury vyplývá v prostředí drážní dopravy železniční z požadavků na liberalizaci železničního trhu a zajištění rovných podmínek přístupu k infrastruktuře.

Ustanovení třetí části zákona o dráhách bylo do značné míry ovlivněno směrnicemi EU, a to především směrnicí 2004/49/ES a již zmíněnou směrnicí 2012/34/EU. Zatímco prvně jmenovaná směrnice ovlivnila třetí část zákona o dráhách co do bezpečnosti provozování dráhy, druhá jmenovaná směrnice ovlivňuje tuto část co do nezávislosti provozování drážní dopravy na provozování dráhy. Směrnice 2004/49/ES pak byla nahrazena směrnicí (EU) 2016/798, jejíž znění a její případné novelizace budou ovlivňovat především provozování dráhy celostátní a regionální v budoucnu.

Zmíněné evropské směrnice mají význam pro dráhy železniční. Zákon však v části třetí stanoví podmínky pro provozování jakékoli dráhy, tedy nejen dráhy železniční, ale i lanové, tramvajové nebo trolejbusové (viz komentář k § 1). Co se týče požadavků na provozování dráhy, zákon se snaží stanovit je pokud možno jednotně, nicméně v některých případech stanoví dodatečné podmínky některým provozovatelům dráhy (srov. např. požadavky na finanční způsobilost provozovatele dráhy železniční celostátní a regionální dle § 14a).

K odst. 1

Zákon umožňuje provozovat dráhu jen fyzickým a právnickým osobám (vyžaduje tedy, aby se jednalo o entitu s právní subjektivitou či podle občanského zákoníku právní osobností). V případě osob právnických je třeba vycházet z úpravy právnických osob uvedené v § 118 a násl. obč. zák. Z těchto ustanovení vyplývá, že může jít o korporace (obchodní korporace, spolky, § 210 až 302 obč. zák.), fundace (nadace, nadační fond, § 303 až 401 obč. zák.) nebo ústavy (§ 402 až 418 obč. zák.). Za právnickou osobu se v oblasti soukromého práva považuje podle § 21 obč. zák. rovněž stát. Podrobnější úprava obchodních společností (a družstev) je obsažena v zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). Vedle právnických osob umožňuje stát provozování dráhy rovněž fyzickým osobám, avšak jako jednotlivcům. Provozování dráhy však není živností podle živnostenského zákona (srov. § 60 odst. 3).

Podmínkou provozování dráhy ovšem je, aby fyzická nebo právnická osoba byla zapsána v obchodním rejstříku. Úprava zápisu do obchodního rejstříku je obsažena v zákoně č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, konkrétně v § 42 a násl. tohoto zákona. Tento § 42 připouští zápis do obchodního rejstříku pouze u obchodních společností a družstev, dále u fyzických osob, které podnikají, mají bydliště v České republice a o zápis požádají, a rovněž u dalších fyzických osob, které jsou uvedeny v § 43 zák. o veř. rejstřících, které na území České republiky podnikají a o zápis požádají, případně u dalších subjektů, u kterých to vyžaduje zákon. Výčet subjektů, které mohou být v obchodním rejstříku zapsány, je potom taxativní a nelze jej rozšiřovat. Ne všechny právnické nebo fyzické osoby se tedy do obchodního rejstříku zapisují, např. spolky se zapisují do spolkového rejstříku, nadace do nadačního rejstříku atd. Zákon o dráhách však vyžaduje vysloveně zápis do rejstříku obchodního. Z toho důvodu nemůže dráhu provozovat přímo např. spolek, nadace atd. (srov. též sekci Judikatura). Rovněž ne každá fyzická osoba může být do obchodního rejstříku zapsána. Do obchodního rejstříku lze zapsat fyzickou osobu, která je podnikatelem. Kdo je podnikatelem potom definuje § 420 odst. 1 obč. zák., když říká: „*Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.*“

Fyzická nebo právnická osoba, která má zájem dráhu provozovat, pak musí mít úřední povolení a v případě dráhy celostátní nebo regionální (definice viz § 3) rovněž osvědčení provozovatele dráhy. Zatímco institut úředního povolení pro provozování dráhy byl v zákoně obsažen již od počátku a je podrobněji upraven v § 11 až 18, institut „osvědčení provozovatele dráhy“ byl do zákona přidán teprve jako implementace směrnice 2004/49/ES a do přijetí novely č. 426/2021 Sb. se nazýval „osvědčení o bezpečnosti provozovatele dráhy“, přičemž jako takový byl upraven v § 23a a násl. zákona. Zákonodárce pak novelou provedenou zákonem č. 426/2021 Sb. reagoval na nové požadavky práva EU, když relevantní úpravu přesunul do § 19 a násl. (srov. komentář k těmto ustanovením) a povolení pro zjednodušení přejmenoval na osvědčení provozovatele dráhy.

K odst. 2

Úřední povolení k provozování dráhy se vydává pro konkrétní dráhu nebo konkrétní dráhy [(srov. § 15 odst. 1 písm. c)], nikoli obecně pro provozování jakékoliv dráhy. Úřední povolení vydává drážní správní úřad, v tomto případě bude tedy podstatné, o jaký druh

dráhy se bude jednat. Zatímco v případě většiny železničních drah, tedy dráhy celostátní, regionální, místní, zkušební a vlečky bude dána příslušnost Drážního úřadu, v případě dráhy tramvajové, trolejbusové, lanové a železniční dráhy speciální bude dána příslušnost hlavního města Prahy a obcí, v jejichž územním obvodu se tyto dráhy nacházejí (srov. § 54 a násl.). V řízení o vydání úředního povolení postupuje drážní správní úřad podle správního řádu.

Vydání úředního povolení je potom zpoplatněno podle Položky č. 58 Přílohy (Sazebníku) zákona o spr. poplatcích částkou od 1 000 Kč do 10 000 Kč v závislosti na druhu dráhy a její kategorii.

Právnícká nebo podnikající fyzická osoba, která by provozovala dráhu bez úředního povolení, se tím dopouští přestupku podle § 51 odst. 1 písm. h) zák. o dráhách.

Postup změny úředního povolení je potom upraven v § 17 odst. 2 a 3 zák. o dráhách, zánik a zrušení úředního povolení jsou potom upraveny § 18.

V případě, že je u Drážního úřadu zahájeno správní řízení, jehož předmětem je vydání, změna, odnětí nebo zrušení úředního povolení k provozování dráhy, vyrozumí Drážní úřad o této skutečnosti bez zbytečného odkladu Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře a umožní mu, aby se v přiměřené lhůtě v tomto řízení vyjádřil. Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře má v tomto řízení postavení dotčeného orgánu dle § 136 a násl. spr. řádu (srov. § 57a odst. 1 a 2 zák. o dráhách).

Judikatura:

■ Občanské sdružení (pozn.: nyní podle obč. zák. spolek) do obchodního rejstříku zapsat nelze a nemůže tedy provozovat dráhu. (**usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2003, sp. zn. 29 Odo 825/2002, č. 70/2003 Sb. NS**)

Související ustanovení:

§ 1 – předmět úpravy, § 2 odst. 1 – provozování dráhy, § 3 – kategorie železničních drah, § 14a – finanční způsobilost k provozování dráhy celostátní a regionální, § 18 – zrušení a zánik úředního povolení, § 19 a násl. – osvědčení provozovatele dráhy, § 23d a násl. – provozování zařízení služeb, § 54 a násl. – působnost drážních správních úřadů

Související předpisy:

směrnice 2012/34/EU, – směrnice 2004/49/ES, – směrnici (EU) 2016/798, – § 42 a násl. zák. č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, – § 21, § 118, § 210 až 302, § 420 obč. zák., – zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), – položka č. 58 Přílohy (Sazebníku) zákona o spr. poplatcích, – § 136 a násl. spr. řádu

§ 12

[Podmínky pro vydání úředního povolení]

Úřední povolení může být vydáno za podmínky, že:

- a) fyzická osoba a její odpovědný zástupce, byl-li ustanoven, dosáhli věku 21 let, jsou plně svéprávní, bezúhonní a odborně způsobilí; žadatel nemusí splňovat podmínku odborné způsobilosti, jestliže ji splňuje jeho odpovědný zástupce,
- b) statutární orgán nebo člen statutárního orgánu právnické osoby dosáhli věku 21 let, jsou plně svéprávní, bezúhonní a alespoň jeden člen statutárního orgánu je odborně způsobilý,

c) žadatel, který hodlá provozovat dráhu celostátní a dráhu regionální, prokáže finanční způsobilost k provozování této dráhy (§ 14a).

K § 12

Podmínkou provozování dráhy je získání úředního povolení, v případě dráhy železniční celostátní a regionální je to ještě získání osvědčení o bezpečnosti provozovatele dráhy. Připomeňme, že dráhu může provozovat jak fyzická, tak i právnická osoba, jakkoliv ne každá právnická osoba (srov. komentář k § 11). Ustanovení § 12 pak klade požadavky na osobu žádající o vydání úředního povolení.

V případě fyzické osoby a jejího odpovědného zástupce, pokud byl ustanoven, je stanovena podmínka, aby oba dosáhli věku 21 let, byli způsobilí k právním úkonům, bezúhonní (blíže uvedeno v § 13 a § 13a) a odborně způsobilí (definuje blíže § 14). Žadatel nemusí splňovat podmínky odborné způsobilosti, pokud má ustanoveného odpovědného zástupce, který tuto podmínku splňuje. Bližší výklad jednotlivých podmínek je podán v komentáři k následujícím ustanovením zákona o dráhách. Na tomto místě se však ještě zastavme u problematiky svéprávnosti. V procesu rekodifikace došlo ke změně označení tohoto institutu, který byl původně nazýván způsobilostí k právním úkonům a který je od 1. 1. 2014 nazýván občanským zákoníkem „svěprávností“. Svěprávnost je upravena v § 15 odst. 2 obč. zák. Podle § 30 odst. 1 obč. zák. potom fyzická osoba nabývá plné svéprávnosti dosažením zletilosti, což je ve většině případů nejpozději 18. rokem věku. S ohledem na skutečnost, že zákon o dráhách vyžaduje ve zde komentovaném ustanovení věk 21 let, nebude činit věk těchto osob sám o sobě problém, jelikož tyto osoby budou zletilé. Problém ovšem může vyvstat s omezením svéprávnosti podle § 55 a násl. obč. zák. Omezení svéprávnosti je totiž podle gramatického výkladu překážkou provozování dráhy, ať už se toto omezení bude týkat jakýchkoliv oblastí, i kdyby omezení nemělo nic společného s provozováním dráhy (na rozdíl od trestní bezúhonnosti, kde zákon o dráhách přihlíží v některých případech k souvislostem s provozováním dráhy).

Obdobné podmínky jsou potom kladeny na osobu vykonávající funkci statutárního orgánu nebo člena tohoto orgánu právnické osoby. Ve druhém případě by potom podle gramatického výkladu mělo postačit, budou-li tyto podmínky splněny alespoň u jednoho člena statutárního orgánu právnické osoby. Vyvstává pak otázka, kdo je statutárním orgánem právnické osoby. Z § 11 odst. 1 vyplývá, že dráhu může provozovat pouze taková právnická osoba, která se zapisuje do obchodního rejstříku, přičemž § 42 zák. č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, říká, že do obchodního rejstříku se zapisují obchodní společnosti a družstva. Obchodními společnostmi jsou podle § 1 odst. 2 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), veřejná obchodní společnost a komanditní společnost, společnost s ručením omezeným a akciová společnost a evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení. Statutárním orgánem veřejné obchodní společnosti jsou všichni společníci splňují-li požadavky podle § 46 zákona o obchodních korporacích, přičemž společenská smlouva může omezit okruh společníků, kteří mohou být statutárním orgánem (§ 106 odst. 1 zákona o obchodních korporacích), u komanditní společnosti jsou to všichni komplementáři splňují-li požadavky podle § 46 zákona o obchodních korporacích, přičemž společenská smlouva může opět omezit okruh komplementářů, kteří mohou být statutárním orgánem (§ 125 odst. 1 zákona o obchodních korporacích), u společnosti s ručením omezeným je statutárním orgánem jeden nebo více jednatelů

(§ 194 odst. 1 zákona o obchodních korporacích), u akciové společnosti a u družstva je statutárním orgánem v případě dualistického systému představenstvo (§ 435 odst. 1 zákona o obchodních korporacích) a v případě monistického systému správní rada (§ 456 odst. 1 zákona o obchodních korporacích). Statutárním orgánem družstva je potom představenstvo (§ 705 zákona o obchodních korporacích).

Pokud hodlá žadatel provozovat dráhu celostátní nebo regionální (viz komentář k § 3), musí ještě prokázat finanční způsobilost k provozování této dráhy podle § 14a (srov. komentář k tomuto ustanovení).

Související ustanovení:

§ 3 – kategorie železničních drah, § 11 – provozování dráhy, § 13 až 18 – úřední povolení, § 22 až 23 – povinnosti provozovatele dráhy, § 19 a násl. – osvědčení provozovatele dráhy

Související předpisy:

§ 15, § 30, § 55 obč. zák., – § 42 a násl. zák. č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, – § 1 odst. 2, § 46, § 106 odst. 1, § 125 odst. 1, § 194 odst. 1, § 435 odst. 1, § 456 odst. 1, § 705 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

§ 13

[Bezúhonnost]

Za bezúhonného podle § 12 se nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný z nedbalosti za jednání související s povolovanou činností, nebo pro trestný čin spáchaný úmyslně.

K § 13

Podmínkou k provozování jakékoliv dráhy (tedy nejen dráhy železniční – srov. komentář k § 1 odst. 1) je získání úředního povolení podle § 11. Bezúhonnost pak představuje jednu z podmínek, kterou je třeba aby žadatel o vydání úředního povolení splnil. Zákon pak vymezuje bezúhonnost negativně, když stanoví, kdy osobu za bezúhonnou považovat nelze – tyto případy lze dělit do dvou skupin.

Bezúhonná nebude osoba, která spáchala úmyslně jakýkoli trestný čin. Nezáleží již na tom, zda mělo toto jednání vztah k povolované činnosti, tedy k provozování dráhy, nebo nikoli. Oproti tomu osoba, která spáchala trestný čin z nedbalosti, není považována za bezúhonnou pouze tehdy, pokud měl tento trestný čin vztah k provozování dráhy. Dopustí-li se žadatel trestného činu z nedbalosti, který s provozováním dráhy nesouvisí, je pro potřeby úředního povolení pro provozování dráhy považován za bezúhonného. Souvislost s provozováním dráhy by měla být navíc posuzována *stricto sensu*, jelikož se v tomto případě jedná o zásah do práv zajištěných ústavním pořádkem ČR, konkrétně čl. 26 odst. 1 Listiny.

Je třeba ovšem zmínit, že ačkoli zákon vyžaduje, aby osoba nebyla odsouzena za některý trestný čin uvedený výslovně v tomto ustanovení, není tím myšleno, že by tato osoba nesměla nikdy takovýto trestný čin spáchat. Pokud byly splněny podmínky pro zaházení odsouzení podle § 105 a § 106 tr. zákoníku a o zaházení rozhodl soud, hledí se na osobu, která trestný čin spáchala, jako by nebyla odsouzena. Záznam o tomto odsouzení se ani neobjeví ve výpisu z evidence Rejstříku trestů, který si k prokázání bezúhonnosti vyžádá

dražní správní úřad podle § 13a (k otázce, kdo bude dražním správním úřadem rozhodujícím o vydání úředního povolení srov. komentář k § 11 odst. 2). Osoba, jejíž odsouzení pro trestný čin bylo zahlazeno, tedy dráhu provozovat může.

Obdobně zákon o dráhách vyžaduje, aby byla určitá osoba odsouzena pro určitý trestný čin pravomocně. Skutečnost, že je tedy určitá osoba trestně stíhána, nebo že byla odsouzena rozhodnutím, které doposud nenabýlo právní moci, neznamená, že by se jednalo o osobu, která by nebyla bezúhonná ve smyslu § 13. Podobu pravomocného rozhodnutí může mít odsuzující rozsudek proti němuž není možné podat odvolání (srov. § 139 tr. řádu), nebo trestní příkaz, proti němuž nebyl podán odpor (srov. § 314g odst. 2 tr. řádu).

V neposlední řadě je třeba upozornit, že zákon o dráhách v tomto ustanovení nereflektoval přijetí zákona o trestní odpovědnosti právnické osoby. Jelikož § 12 a § 13 zák. o dráhách kladou požadavky pouze na fyzické osoby, které jsou členy statutárního orgánu, lze mít za to, že pokud bude právnická osoba odsouzena pro trestný čin, nemělo by to být podle stávající úpravy samo o sobě překážkou k vydání úředního povolení k provozování dráhy.

Poněkud paradoxní potom je, že zákon o dráhách považuje za rozhodující kritérium formu zavinění, nikoli již výši trestu, když v případě nedbalostních trestných činů vyžaduje pouze souvislost s provozováním dráhy a závažnost tohoto trestného činu již ponechává stranou.

Bezáhonnost se prokazuje výpisem z evidence Rejstříku trestů, o nějž si žádá dražní správní úřad sám, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup. Dražní správní úřad si může rovněž vyžádat opis rozhodnutí soudu (k podrobnostem srov. komentář k § 13a).

Související ustanovení:

§ 11 – úřední povolení, § 13a – prokazování bezúhonnosti, § 18 – zrušení a zánik úředního povolení, § 19 a násl. – osvědčení provozovatele dráhy

Související předpisy:

čl. 26 Listiny, – § 105, § 106 tr. zákoníku, – zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, – § 139, § 314g odst. 2 tr. řádu

§ 13a

[Výpis z Rejstříku trestů]

Pro účely ověření bezúhonnosti si dražní správní úřad vyžádá výpis z evidence Rejstříku trestů. Žádost o vydání výpisu a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup. Pro účely ověření bezúhonnosti je dražní správní úřad rovněž oprávněn vyžádat si od soudu stejnopis pravomocného rozhodnutí.

K § 13a

Podmínkou pro provozování jakékoliv dráhy je vydání úředního povolení (§ 11), přičemž jednou z podmínek pro získání úředního povolení je požadavek bezúhonnosti na straně žadatele (§ 12). Kdy má být žadatel považován za bezúhonného stanoví § 13 zák. o dráhách. Připomeňme, že bezúhonnost se posuzuje rovněž s ohledem na to, v jaké souvislosti byl trestný čin spáchán. Trestný čin může být spáchán úmyslně anebo z nedbalosti, přičemž v případě úmyslných trestných činů jsou tyto překážkou pro provozování dráhy

vždy, v případě nedbalostních trestných činů je překážkou provozování dráhy pouze pokud souvisí s provozováním dráhy. Avšak informace uvedené ve výpisu z evidence Rejstříku trestů nemusí být pro takovéto posouzení dostatečné. Výpis z evidence Rejstříku trestů ovšem neprokazuje, zda byl nedbalostní trestný čin spáchán v souvislosti s provozováním dráhy či nikoliv. Drážní správní úřad (který drážní správní úřad bude vydávat úřední povolení v případě konkrétní dráhy – srov. komentář k § 11 odst. 2) tedy potřebuje opis pravomocného rozhodnutí, které si může vyžádat od soudu, přičemž soudem je zde myšlen ten soud, který rozhodnutí (odsuzující rozsudek nebo trestní příkaz) vydal. Možnost vyžádat si opis rozsudku stanovila drážnímu správnímu úřadu novela provedená zákonem č. 319/2016 Sb., když zákonodárce k tomuto uvedl následující: „*Pravomoc vyžadovat stejnopis rozsudku v trestní věci je nezbytná s ohledem na rozsah bezúhonnosti, kdy je v některých případech nutné ověřit i konkrétní okolnosti spáchání trestného činu. Obdobná úprava je např. v živnostenském zákoně nebo v zákoně o civilním letectví.*“

O výpis z evidence Rejstříku trestů si potom žádá drážní správní úřad sám, a to elektronicky, způsobem umožňujícím dálkový přístup, elektronicky a způsobem umožňujícím dálkový přístup rovněž drážní správní úřad od Rejstříku trestů tento výpis obdrží.

Související ustanovení:

§ 11 – úřední povolení, § 13 – bezúhonnost

§ 14

[Odborná způsobilost]

Odbornou způsobilost prokazuje žadatel dokladem o ukončeném vysokoškolském vzdělání ekonomického nebo dopravního nebo technického nebo právního zaměření a dokladem o vykonání tříleté praxe v řídicí činnosti v oboru provozování drah nebo dokladem o ukončení úplného středního odborného vzdělání ekonomického nebo dopravního nebo technického zaměření a dokladem o vykonání pětileté praxe v řídicí činnosti v oboru provozování drah.

K § 14

Zamýšlí-li určitá osoba provozovat dráhu, je povinna vyžádat si u příslušného drážního správního úřadu vydání tzv. úředního povolení (srov. § 11 odst. 1). Výčet požadavků, které musí žadatel splnit aby mu mohlo být úřední povolení vydáno, je stanoven v § 12 zák. o dráhách. Kromě dalších požadavků pak musí osoba žádající o vydání úředního povolení pro provozování dráhy prokázat, že ona sama nebo její odpovědný zástupce, případně člen statutárního orgánu, mají tzv. odbornou způsobilost.

V případě vysokoškolského vzdělání zákon hovoří o ukončeném vzdělání a má tak na mysli úspěšné ukončení studia, nikoli tedy případy uvedené v § 56 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, které sice tento zákon označuje za ukončení studia, nicméně nemohou sloužit k prokázání odborné způsobilosti (vhodnější by bylo patrně hovořit o dokončeném či absolvovaném vzdělání). V případě vysokoškolského studia je dokladem o řádném ukončení studia primárně diplom a dodatek k diplomu (srov. § 55 odst. 2 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách). Zákon o vysokých školách ovšem stanoví další doklady, jimiž je možné prokazovat, že bylo vysokoškolské studium absolvováno, a to sice v § 57 (např. potvrzení o studiu, doklad o vykonaných zkouškách atp.). K získání odborné způsobilosti

pak nemůže sloužit jakékoliv vysokoškolské vzdělání, ale pouze vysokoškolské vzdělání ekonomického, dopravního, technického nebo právního zaměření.

Rovněž středoškolské vzdělání může za určitých podmínek stanovených v komentovaném ustanovení sloužit k prokázání odborné způsobilosti pro provozování dráhy. Zákon ovšem pracuje (s ohledem na dobu svého vzniku) s již nepoužívanými pojmy, když pojem „úplného středního odborného vzdělání“ používal zákon č. 256/1996 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), kterým byl vyhlášen původní zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon) ve znění novel. Tento definoval uvedený pojem úplného středního odborného vzdělání ve svém § 8 odst. 2, kde bylo uvedeno, že „úplné střední odborné vzdělání se ukončuje úspěšným vykonáním maturitní zkoušky ve střední odborné škole nebo konzervatoři nebo ve středním odborném učilišti“. V současnosti účinný zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), již tuto terminologii nepřevzal, když hovoří o několika druzích středního vzdělání, kterým je střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou (srov. § 58 školského zákona). Přejícná ustanovení, konkrétně § 185 odst. 6 školského zákona říká, že úplné střední odborné vzdělání dosažené podle dříve účinných právních předpisů se považuje za střední vzdělání s maturitní zkouškou podle školského zákona. Jakkoliv to tedy z § 14 zák. o dráhách není zcela zřejmé, mělo by k prokázání odborné způsobilosti k provozování dráhy sloužit pouze střední vzdělání s maturitní zkouškou. Ovšem nikoli jakéhokoliv směru. Zákon o dráhách opět vyžaduje, aby bylo střední vzdělání dosaženo v oborech technického, ekonomického nebo dopravního zaměření, střední vzdělání právního zaměření již k prokázání odborné způsobilosti pro provozování dráhy stačit nebude.

Zákon v § 14 opomíjí existenci tzv. vyššího odborného vzdělání. Tento nedostatek je řešitelný dvěma způsoby, když podle prvního z nich nebude s ohledem na gramatický výklad vyšší odborné vzdělání relevantní a bude třeba zohlednit jen předcházející vzdělání středoškolské. Druhou variantou je analogická aplikace § 27 odst. 1 písm. b), když zákonodárce s vyšším odborným vzděláním počítá v případě prokazování odborné způsobilosti pro provozování drážní dopravy a řadí ho na úroveň středního vzdělání s maturitní zkouškou (takto změněn byl § 27 až v důsledku novely č. 319/2016 Sb.). Konkrétní postup bude v tomto případě na drážním správním úřadu. S ohledem na skutečnost, že k prokázání odborné způsobilosti se vyžaduje vedle vyššího odborného vzdělání i podle § 27 odst. 1 písm. b) pětiletá praxe, má autor za to, že by bylo vhodné zvolit druhý uvedený postup a použít analogii.

Samotné vzdělání k prokázání odborné způsobilosti nestačí. Zákon rovněž vyžaduje vykonání předchozí praxe v předepsané délce tří nebo pěti let v řídicí činnosti v oboru provozování drah. Za řídicí činnost je možno považovat takovou činnost, která spočívá „v řízení procesů při zabezpečování dráhy, obsluhování dráhy a organizování drážní dopravy“ (srov. rubriku Literatura). V některých případech se potom může jevit sporné, zda je třeba, aby byla požadovaná praxe získána fyzickou osobou v rámci pracovního poměru (vedoucí zaměstnanci podle § 11 zák. práce), nebo zda je možné považovat za výkon řídicí činnosti i výkon funkce člena statutárního orgánu právnické osoby. Gramatickým výkladem § 124 zák. práce lze dospět k závěru, že řídicí činnost je doménou vedoucích zaměstnanců, a „praxe“ je obecně spíše pojmem pracovněprávním, na druhou stranu není patrně správné paušálně odmítnout zkušenosti nabyté osobami ve funkcích statutárních orgánů, tím spíše v případě menších obchodních korporací, kde je nepochybně přítomen kontakt těchto osob